

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

**ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA SÂRBĂ MATERNĂ)**

DISCIPLINA DE EXAMEN:

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA SÂRBĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI**

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor și profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile școlare cu limba de predare sârbă care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale și continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba sârbă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba și literatura sârbă, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică);
- *secțiunea 2* – metodică predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii sârbe, Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației.

COMPETENȚE GENERALE

- **competențe în specialitate la Limba și literatura sârbă, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică:**

1. de a utiliza adecvat conținutul științific propriu disciplinelor de examen;
2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științific, valorizând valențele formative;
3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ – participative de învățare;
4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.

- **competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba și literatura sârbă, Limba și literatura română și Matematică:**

1. de a prelucra conținuturile științifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie și transversale;
3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- **competențe psihopedagogice**

1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științelor educației/psihologiei școlarului mic;
3. de a realiza conexiuni între achizițiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice și domeniile de specialitate;
4. de a opera cu conceptele specifice științelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea și argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programă este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba și literatura sârbă, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică);

- *secțiunea 2* – metodică predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii sârbe, Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie

SECȚIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ȘI LITERATURA SÂRBĂ, LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- 1.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;
- 1.3. identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;
- 1.4. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul liric;
- 2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
- 2.2. utilizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- 3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- 3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- 4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- 4.2. identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. LIMBA SÂRBĂ

I. LIMBĂ ȘI STIL

1. Noțiuni generale (Limba ca sistem de semne. Procesul comunicării prin limbaj).
2. Caracterul de sistem al limbii. (Funcțiunile limbii. Stilul. Particularitățile stilului).
3. Scurtă privire istorică asupra limbii sârbe. Originea și dezvoltarea limbii sârbe. Dialecte și graiuri de pe teritoriul României.
4. Planurile vorbirii. Vorbirea directă și vorbirea indirectă.

II. ORTOGRAFIE ȘI PUNCTUAȚIE

Principiile ce stau la baza ortografiei.

Semne de punctuație și ortografie. Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.

III. VOCABULARUL

Noțiuni generale : vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii sârbe ; vocabular fundamental și masa vocabularului. Sensul cuvintelor. Sens propriu și sens figurat. Relații semantice între cuvinte (sinonimie, omonimie, antonimie).

Structura morfologică a cuvântului.

Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne : derivare, compunere; mijloace externe : împrumut, calc lingvistic).

IV. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

Fonetica. Fonemul. Reprezentarea grafică a sunetelor. Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe. Accentul. Particularitățile fonetice ale limbii sârbe. Asimilarea după sonoritate și locul de formare. Vocalizarea vocalelor ultracurte și apariția lui *a* inconstant. Vocale mobile. Palatalizarea și sibilizarea consoanelor. Iodizarea consoanelor. Trecerea lui *l* în *o* . Norme de ortografie și ortoepie.

V. MORFOLOGIA

Obiectul morfologiei. Părțile de vorbire. Părțile de vorbire flexibile. Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor. Formele cazuale. Adjectivul, categorii lexicale și gramaticale. Adjective determinate și nedeterminate. Grade de comparație. Pronumele și categoriile de pronume în limba sârbă. Numeralul, flexiunea și categorii de numere. Verbul. Moduri și timpuri verbale. Verbe neregulate. Aspectul verbal. Adverbe, clasificare și comparație. Prepoziții, interjecții, conjuncții și particule.

VI. SINTAXA

Sintaxa propoziției și a frazei. Coordonare și subordonare. Categori de propoziții coordonate și subordonate.

BIBLIOGRAFIE

1. Pravopis srpskoga književnog jezika, Matica srpska, Novi Sad, izradili M. Pesikan, M. Pizurica, J. Jerkov, 1994.
2. Savremeni srpskohrvatski jezik, I, II, Mihailo Stefanovic Beograd, 1994.
3. Gramatika srpskog jezika za srednje škole, Z. Stanojčić, Lj. Popović, Beograd, 1996.
4. Leksikon stranih reči i izraza, Milan Vujačkija Beograd, 1972.
5. Rečnik književnih termina, Nolit, Beograd, 1985.

II. LITERATURA SÂRBĂ

I. NOȚIUNI DE TEORIE LITERARĂ

Noțiunea de opera literară, limbajul poetic, imaginea poetică, subiectul, compoziția, personajul. Noțiuni de metrică și prozodie necesare analizei textelor poetice în ciclul primar.

Genurile literare. Principalele specii literare.

II. LITERATURA POPULARĂ.

Lirske pesme. Podela (poslenicke, mitoloske, obredne, prigodne, ljubavne, saljive). Lirsko-epske pesme (Hasanaginica). Epske pesme. Pretkosovski ciklus (Zidanje Skadra). Kosovski ciklus (Kosovka devojka, Smrt Majke Jugovica, Car Lazar i carica Milica). Pokosovski ciklus (Bolani Dojcin). Ciklus Kraljevica Marka (Kraljevic Marko pije uz ramazan vino). Narodne pripovetke- opsti prikaz (Ero i Turcin, U cara Trojana kozje usi). Krace narodne umotvorine (zagonetke, poslovice, pitalice).

III. LITERATURA MEDIEVALA.

Sveti Sava - zivot i prosvetiteljsko delo (Zivot Svetog Simeona). Teodosije (Zivot Svetog Save).

IV. ILUMINISMUL.

Dositej Obradovic - zivot i prosvetiteljsko delo (Zivot i prikljucenija, Pismo Haralampiju, Basne).

V. CLASICISMUL SI PREROMANTISMUL.

Jovan Sterija Popovic - zivot i knjizevni rad (Pokondirena tikva).

VI. ROMANTISMUL.

Vuk Stefanovic Karadjic - zivot i knjizevni rad. Borba za reformu jezika i pravopisa. Rad na sakupljanju narodnih umotvorina. Petar Petrovic Njegos - zivot i knjizevni rad (Gorski vijenac). Branko Radicevic - zivot i pesnicko delo (Djacki rastanak, Kad mladijah umreti). Djura Jaksic - zivot i knjizevni rad (Na Liparu). Jovan Jovanovic Zmaj - zivot i knjizevni rad (Djulici, Djulici uveoci). Decije pesme. Laza Kostic (Santa Maria della Salute).

VII. REALISMUL.

Laza Lazarevic (Sve ce to narod pozlatiti). Stevan Sremac (Pop Cira i pop Spira). Borisav Stankovic (Necista krv). Branislav Nusic (Gospodja ministarka).

VIII. PARNASIANISMUL SI SIMBOLISMUL.

Jovan Ducic (Morska vrba, Himna pobednika).

IX. LITERATURA SECOLULUI XX.

Milos Crnjanski - zivot i knjizevni rad (Seobe). Ivo Andric - zivot i knjizevni rad (Most na Zepi, Na Drini cuprija). Desanka Maksimovic - zivot i pesnicko delo (Strepnja, Pokosena livada, Krvava bajka).Srpska knjizevnost u Rumuniji - opsti prikaz.

BIBLIOGRAFIE

***- Udzbenici za srednje škole, za IX, X, XI ,XII razred, Bukurest, 1997.

- 1.Istorija srpske knjizevnosti, Jovan Deretic, Beograd, 1983.
- 2.Srpska knjizevnost u srednjem veku, Milan Kasanin , Beograd, 1975.
3. Istorija srpske knjizevnosti klasicizma i predromantizma, Milorad Pavic, Beograd, 1979.
4. Istorija moderne srpske knjizevnosti, P. Palavestra, Beograd, 1986.
5. Posleratna srpska knjizevnost (1945-1970), P. Palavestra, Beograd, 1972.
6. Savremena jugoslovenska literatura, Sveta Lukic Beograd, 1968.
7. Istorija srpske knjizevnosti. Romantizam. I-III, M. Popovic,Beograd, 1968-1972.

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor demonstra următoarele competențe specifice:

- 1.5. identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- 1.6. identificarea și analiza principalelor elemente de structură, de compoziție și de limbaj specifice epice, lirice și dramatice;
- 1.7. evidențierea caracterului formativ al textelor studiate;
- 2.1. respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantică, compatibile cu situația de comunicare;
- 2.2. valorificarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- 3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- 3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- 4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- 4.2. identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română și universală pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ȘI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA

Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici

1. Creația populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, *Prâslea cel voinic și merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie:** George Coșbuc – *Iarna pe uliță*
- **Poezia despre natură și viețuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri*; Mezul iernei; Elena Farago – *Cățelușul șchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

b. Genul epic.

- **Fabula:** Tudor Arghezi – *Zdreanță*, *Tălharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schița și povestirea:** Emil Gârleanu – *Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iași – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-I. Goe...*, *Vizită*; Barbu Ștefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Hans Christian Andersen – *Fetița cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moș Ion Roată și Unirea*;
- **Legenda:** Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboțelele ogarului*;
- **Balada:** George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul:** Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
- **Povești:** Ion Creangă – *Fata babei și fata moșneagului*, *Punguța cu doi bani*, *Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Rățușca cea urâtă*; Frații Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufița Roșie*;
- **Romanul pentru copii și despre copii:** Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

II. A. Limba română

1. LIMBĂ ȘI STIL

- a) Limbă și limbaj
- b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
- c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

- a) Aparatul fonator și sunetele limbii române
- b) Producerea și receptarea sunetelor
- c) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocale.
- d) Corespondența dintre litere și sunete
- e) Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat

- f) Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabației în limba română.
 - g) Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
 - h) Unitățile suprasegmentale intensive și extensive (accentul și intonația).
 - i) Accentul. Regulile de folosire corectă a accentului în limba română
 - j) Alternanțe fonetice la nivelul limbii române.
3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE
- a) Principii care stau la baza ortografiei
 - b) Norme ortografice și norme ortoepice
 - c) Semnele de punctuație și de ortografie
 - d) Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
 - e) Scrierea cu majusculă. Abrevierile.
4. LEXICOLOGIE
- a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
 - b) Vocabularul fundamental și masa vocabularului
 - c) Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar
 - d) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
 - e) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
 - f) Sens lexical și sens gramatical
 - g) Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
 - h) Structura morfologică a cuvântului
 - i) Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
 - j) Resurse stilistice ale vocabularului;
 - k) Expresii și locuțiuni
 - l) Frazeologia și contextualizarea
5. MORFOLOGIE
- Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul
 - Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice): adverbul, conjuncția, prepoziția, interjecția
6. SINTAXA
- Enunțul
 - A. Sintaxa propoziției:
 - Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
 - Probleme de acord
 - Părți secundare de propoziție: atributul, complementul
 - B. Sintaxa frazei:
 - a) Propoziția și felul propozițiilor
 - b) Fraza
 - c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
 - d) Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
 - e) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura română și universală pentru copii

1. Bratu, Bianca (1977). *Preșcolarul și literatura*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977
2. Buzăși, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia.
3. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii și tineret, pentru institutori, învățători și educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
4. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Șindrilariu, Fl.; Vițalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI*, Ediția a III-a, Editura Paralela 45, Pitești
5. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei și șoimărițe: mitologie pe înțelesul copiilor*, București: Humanitas.
6. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.
7. Norel, M., (2014), *Literatură română și literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania”, Brașov.
8. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, București: E.D.P..
9. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII-a), București: E.D.P..
10. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), București: E.D.P..
11. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

II. Limba română

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române* - Editura: Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române*, vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunțul*, București, Ed. Academia Română, 2005
3. Andrei, Mihail; Ghiță, Iulian – *Fonetică, lexicologie, gramatică, stil și compoziție, exerciții* (În sprijinul cadrelor didactice și al elevilor), E.D.P., București, 1983
4. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Academiei, București, 1986
5. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, București, 2005.
6. Coteanu, Ion (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediția a II-a, București, 1985
7. Coteanu, I., Forăscu, Narcisa, Bidu-Vrânceanu, Angela – *Limba română contemporană. Vocabularul*, ediție revizuită și adăugită, E.D.P., București, 1985
8. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăți gramaticale ale limbii române*, Editura Universității din București, 2001.
9. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005
10. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale și discursive*, Editura Academiei Române, 2009
11. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2009
12. Guțu Romalo, Valeria, *Corectitudine și greșală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educațional, București, 2000.
13. Hristea, Theodor (coordonator), *Sinteze de limba română*, ediția a III-a, Editura Albatros, 1984.
14. Iordan, I.; Robu, Vl., *Limba română contemporană*, EDP, București, 1978;
15. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Scolile Normale (ultima editie).
16. Neamțu, G.G. – *Teoria și practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999
17. Pană-Dindelegan, Gabriela – *Teorie și analiză gramaticală*, Editura Coresi, București, 1992

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. selectarea și utilizarea unor modalități adecvate de reprezentare a mulțimilor și a operațiilor cu mulțimi;
- 1.2. recunoașterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
- 1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
- 1.4. aplicarea regulilor de calcul și a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raționale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuații și inecuații de gr.I, a problemelor matematice;
- 1.5. organizarea datelor în tabele și reprezentarea lor grafică;
- 1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
- 1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
- 1.8. recunoașterea unor figuri și corpuri geometrice în configurații date și aplicarea proprietăților și a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;
- 2.2. identificarea în exemple/limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c., fracții ordinare, fracții zecimale;
- 2.4. analiza și interpretarea rezultatelor obținute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;
- 3.1. utilizarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în calcule cu numere naturale;
- 3.2. analiza unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;
- 4.1.transpunerea unei situații-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulțimi, relații și operații cu mulțimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor și interpretarea rezultatului obținut;
- 4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare/ zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulțimi

Noțiunea de mulțime. Exemplificări. Element. Apartenență. Moduri de determinare
Relația de incluziune. Definiție. Proprietăți
Egalitatea mulțimilor
Operații cu mulțimi. Definiții. Proprietăți. Reuniune. Intersecție. Diferență. Complementara unei mulțimi

2. Mulțimea numerelor naturale

Relația de echipotență
Cardinalul unei mulțimi
Axiomele lui Peano
Sisteme de numerație. Sisteme poziționale/ nepoziționale
Operații în \mathbb{N} . Definiții. Proprietăți

3. Divizibilitate în \mathbb{N}

Definiții
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 și 10
Multiplii și divizori ai unui număr natural
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale

4. Mulțimile (\mathbb{N} , \mathbb{Q})

Definiții, proprietăți (\mathbb{N} , \mathbb{Q})
Operații în \mathbb{N} , \mathbb{Q}
Transformarea fracțiilor ordinare în fracții zecimale
Transformarea fracțiilor zecimale în fracții ordinare

5. Ecuații și inecuații de gr. I, sisteme de ecuații și inecuații de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

7. Unități de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. Transformări

8. Elemente de geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă/curbă, unghiuri
Poligoane: triunghiul; patrulater: paralelogramul, dreptunghiul, romb, pătratul, trapezul; Cercul
Relații metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipiped, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaștere, construcție).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învățători, E.D.P., Bucuresti, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecționarea învățătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII SÂRBE

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
- 1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
- 1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
- 2.1. valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba română/limba și literatura română din clasele CP-IV;
- 2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;

- 2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- 3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba sârbă/ Limba și literatura sârbă*;
- 3.2. argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;
- 4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- 4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română*;
- 4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

1. NASTAVA POCETNOG CITANJA I PISANJA.

Pojam i značenje pocetnog citanja i pisanja. Ciljevi i zadaci pocetnog citanja i pisanja. Pedagoški zahtevi u nastavi pocetnog citanja i pisanja. Metode i postupci u nastavi pocetnog citanja i pisanja. Prethodna ispitivanja (Metodika ispitivanja). Struktura nastave pocetnog citanja i pisanja. Pripreme za citanje i pisanje (Predbukvarski period) : vizuelne vezbe ili vezbe u posmatranju, akustičke vezbe ili vezbe u slusanju, prepricavanje i pricanje, opisivanje, vezbe artikulacije, razumevanje i usvajanje pojma recenice, razumevanje i usvajanje pojma reci, razumevanje i usvajanje pojma glasa, analitička vezbanja, sintetička vezbanja, globalno citanje, motoričke vezbe (pripreme za pisanje). Učenje citanja i pisanja (Bukvarski period). Raspored učenja pocetnog citanja i pisanja (odvojeno učenje citanja i pisanja, uporedno učenje citanja i pisanja, kombinovano učenje citanja i pisanja). Postupci obrade slova (monografski, grupni, kompleksni). Faktori koji uticu na izbor postupka.

2. CITANJE I VRSTE CITANJA.

Izrazajne vrednosti citanja (artikulacija, dikcija, intonacija, ritam, tempo, pauza, jčina glasa, vizuelni kontakti sa slusaoce, diskretnost gestova i mimike). Vrste citanja (glasno, tiho, logično, izrazajno, horsko, usmereno, diferencirano, po ulogama, istraživačko, fleksibilno, kritičko, stvaralačko).

3. OBRADA UMETNICKOG TEKSTA.

Posebni principi u nastavi književnosti (princip uslovnosti, princip metodické adekvatnosti, princip jedinstva analize i sinteze). Metodická struktura casa obrade umetnickog teksta. Opsti model obrade umetnickog teksta (emocionalno-intelektualna priprema, najava nastavne jedinice, izrazajno citanje, lokalizovanje teksta glasno, tiho i izrazajno citanje, tumacenje nepoznatih reci i izraza, razgovor

0 neposrednom dozivljaju i utiscima, analiza teksta), obrada književnog lika, jezik

1 stil, samostalni i stvaralački rad učenika, domaći zadatak. Obrada teksta na osnovu plana. Obrada teksta pomocu istraživačkih zadataka. Posebni modeli obrade umetnickog teksta. Obrade lirske pesme. Obrade epske pesme. Obrade bajke. Obrade basne.

4. USMENO I PISMENO IZRAZAVANJE.

Usmeno izrazavanje (prepricavanje, pricanje, opisivanje, izvestavanje, kazivanje napamet naucenih tekstova, vezbanje razgovaranja, ostali oblici usmenog izrazavanja); Pismeno izrazavanje (prepisivanje, diktat, pisani sastavi, informativno-poslovni sastavi, jezičke vezbe).

5. NASTAVA GRAMATIKE I PRAVOPISA.

Zadaci nastave gramatike i pravopisa; Diferencijalna (razlikovna) gramatika; Principi u nastavi gramatike (princip naučnosti, princip vaspitnosti, princip primerenosti, princip teksta, princip ociglednosti, princip zanimljivosti, princip stvaralstva učenika, princip postupnosti); Indukcija i dedukcija kao način saznanja; Modeli metodické organizacije casa.

6. POZORISTE, FILM I TELEVIZIJA U NASTAVI.

Pozoriste u nastavi; Film u nastavi; Televizija u nastavi.

BIBLIOGRAFIE

M. Nikolic, Metodika nastave srpskog jezika i književnosti, Beograd, 1992.

P. Ilic, Srpski jezik i književnost u nastavnoj teoriji i praksi, Novi Sad, 1997.

S. Marinkovic, Metodika kreativne nastave srpskog jezika i književnosti, Beograd, 1994.

M. Vuckovic, Metodika nastave srpskohrvatskog jezika, Beograd, 1984.

Djordje Lekic, Metodika razredne nastave, Beograd, 1991.

<http://documents.tips/documents/metodika-nastave-pocetnog-citanja-i-pisanja.html>

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor demonstra următoarele competențe specifice:

- 1.1. abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
- 1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
- 1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
- 2.1. valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba română/limba și literatura română din clasele CP-IV;
- 2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
- 2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- 3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română*;
- 3.2. argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;
- 4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- 4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română*;
- 4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA**I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii române în învățământul primar cu predare în limba sârbă**

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba și literatura română* (ciclul primar) în clasele cu predare în limba sârbă;
- Influența fenomenelor de transfer și de interferență asupra învățării limbii române;
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional și abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba română în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode și procedee specifice învățării limbii române, ca limba a doua;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba română; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura română în învățământul primar**1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)**

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emitor de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învățare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare și în clasa I*;
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în formarea și dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
 - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
 - Textul liric (strofa, versul);
 - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
 - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
 - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
 - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
 - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română*.

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

- Barbu, M. – *Metodica predării limbii și literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
- Cerghit, I. – *Perfecționarea lecției în școala modernă*, E.D.P., București, 1983
- Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
- Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română” din învățământul primar* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, București, 2014
- Norel, M. – *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București, 2010
- Șerdeal, I. – *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985
- Șerdeal, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007
- ***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continuă de tip “blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECS)*, suport de curs, 2012
- ***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
- ***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*, în vigoare la data examenului.

A. COMPETENȚE SPECIFICE**Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:**

- 1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
- 1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor și tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;
- 2.1. alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
- 2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înțelegerea noțiunii de problemă și valorificarea lor în proiectarea didactică;
- 2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităților de rezolvare de probleme;
- 2.4. crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;
- 3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/ Matematică*;
- 3.2. conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare/ investigare /rezolvare de probleme;
- 4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- 4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
- 4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice și argumentarea soluțiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Național la disciplina *Matematică și explorarea mediului/Matematică în ciclul primar*
2. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural în clasa I
3. Metodologia predării operațiilor în N
4. Metodologia predării fracțiilor și a operațiilor cu fracții
5. Metodologia predării unităților de măsură
6. Metodologia predării elementelor de geometrie
7. Algoritmii de calcul în clasele CP - IV
Adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea, ordinea operațiilor
8. Metode de rezolvare a problemelor de matematică
Metoda figurativă (sumă și diferență, sumă și raport, diferență și raport), metoda comparației, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă, probleme nonstandard
Etapele rezolvării problemelor
9. Modalități de activizare a elevilor în lecția de matematică
Forme de organizare; strategii de: diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare
10. Jocul didactic în lecția de matematică
11. Caracterul practic-aplicativ al matematicii
Contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
12. Abordarea interdisciplinară a matematicii

C. BIBLIOGRAFIE:

- Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., București, 1973
- Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învățători, E.D.P., București, 1996
- Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Burtea, G. (coordonator) - Matematica și logica pentru școlari, Ed. Corint, București, 1995
- Cerghit, I. - Perfecționarea lecției în școala modernă, E.D.P., București, 1983
- Cristea, S. - Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
- Magdaș, I. - Didactica matematicii pentru învățământul primar și preșcolar- actualitate și perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
- Neacșu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. București, 1988
- Paraschiva Purcaru, M. - Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesori din învățământul primar și preșcolar, Ed. Universității "Transilvania" Brașov, 2008
- Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învățământul primar, Ed. Polirom, București, 2014
- Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecționarea învățătorilor, Ed. All, București, 1999

Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. “Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2008;
 Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învățători și părinți (cls. a II-a și a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995
 ***Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică și explorarea mediului/Matematică, în vigoare la data examenului
<https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf>
 ***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continuă de tip “blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS)*, suport de curs, 2012
 ***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

SECȚIUNEA 3

PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. descrierea și explicarea corectă a ideilor, proiectelor și proceselor educaționale;
- 1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- 2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- 2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;
- 3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
- 3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;
- 4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprinderilor practice la școlarul mic;
- 4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalitățile educației. Ideal, scopuri, obiective

- a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competențe.
- b) Taxonomia finalităților. Criterii și sisteme de referință.

După gradul de generalitate:

- finalitățile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalitățile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operaționale;

După conținutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).

- c) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, model, relevanță practică, limite. Aplicații.

2. Procesul de învățământ – sistem și funcționalitate

- a) Procesul de învățământ – concept; structura; funcții; dimensiuni generale (funcțională, structurală, operațională); caracteristici generale (interacțiunea profesor - elev, interdependența informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).
- b) Analiza procesului de învățământ la nivelul interacțiunii dintre predare - învățare - evaluare.
- c) Normativitate în procesul de învățământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conștiente și active a elevilor în procesul de învățământ; principiul caracterului intuitiv al învățământului (principiul intuiției/al legăturii dintre senzorial și logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învățământului sistematic și continuu; principiul însușirii temeinice a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor; principiul accesibilității și individualizării cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învățământ; aplicații în învățământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria și practica învățării la școlarul mic

- a) Conceptul de învățare și de învățare școlară. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare. Teorii ale învățării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularități ale învățării la vârsta școlară mică. Implicații pedagogice.
- b) Forme / tipuri ale învățării. Condiții / factori condiționali ai învățării: condiții interne ale învățării școlare (procesele cognitive, afective, volitive; atenția; motivația); condiții externe ale învățării școlare (pregătirea psihopedagogică și de specialitate a profesorului, mediul școlii și al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării). Interdependența dintre condițiile interne și externe ale învățării. Valorificare și optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria și practica predării

- a) Conceptul de predare. Interacțiunea predare-învățare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.
- b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura și procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianța, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condițiile comunicării didactice eficiente.
- c) Strategii și stiluri de predare.
- d) Orientări contemporane în teoria și practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).
- e) Modele de determinare a eficacității și eficienței predării și a comportamentului didactic al învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicații în învățământul primar.

- a) Delimitări conceptuale: învățare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcțiile metodelor de învățământ.
- b) Sistemul metodelor de învățământ:
 - metode de comunicare orală (explicația, demonstrația,) – caracterizare;
 - metode interactive (conversația euristică, dezbateră, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
 - metode de explorare a realității (observarea sistematică, experimentul, demonstrația, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
 - metode de învățare prin acțiune practică (exercițiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;
- c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
- d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
- e) Lecția ca modalitate de bază a organizării procesului de învățământ. Structura generică a lecției (evenimentele lecției): captarea și orientarea atenției; nunțarea scopului și a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învățate; prezentarea optimă a noilor conținuturi; dirijarea învățării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea și aprecierea rezultatelor; fixarea și păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoștințelor. Tipuri fundamentale de lecții. Modalități de organizare alternative.
- f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învățământ și educație

- a) Definirea și analiza conceptului de evaluare. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
- b) Funcțiile evaluării: de informare, motivațională, de control, diagnoză, selecție și certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
- c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă.
- d) Metode și tehnici de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare (tradiționale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fișele de activitate personală ș.a); aplicații în învățământul primar.
- e) Modalități de asigurare a obiectivității în aprecierea rezultatelor școlare. Notarea elevilor și semnificația acesteia. Descriptorii de performanță – criterii calitative de evaluare; aplicații în învățământul primar.
- f) Tipuri de rezultate școlare: cunoștințele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoștințelor, dezvoltarea capacităților intelectuale, trăsăturile de personalitate și conduita.
- g) Formarea capacității de autoevaluare la elevi.
- h) Factori perturbatori și erori în evaluarea școlară. Modalități de corectare.

7. Probleme teoretice și practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învățământul românesc

- a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conținut al învățământului, situație de învățare, curriculum centrat pe competențe.
- b) Relația obiective-conținuturi-metode de predare-învățare-evaluare.
- c) Factori determinanți și surse generatoare în elaborarea curriculumului.
- d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia școlii; obligatoriu – opțional; formal - nonformal; național-local.
- e) Orientări și practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat și personalizat.
- f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe școlare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.). Metodologia aplicării lor în școală.

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire

- a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare și autoreglare, decizie, inovare).
- b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor și a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția și structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor și a instrumentelor de evaluare).

c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an școlar, semestru, unitate de învățare, lecție) și pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relații și interacțiuni educaționale. Abordarea psihosocială a educației școlare. Managementul clasei de elevi

- a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici și mari); caracteristicile grupului școlar.
- b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.
- c) Relațiile și interacțiunile educaționale în clasa de elevi: de intercunoaștere, de intercomunicare, socio-afective, de influențare; aplicații în învățământul primar.
- d) Gestionarea situațiilor de criză educațională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

- Bîrzea, C. (coord.) - Învățarea permanentă – prioritate a politicii educaționale din România, ISE București, 2001
- Cerghit, I. - Metode de învățământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iași, 2007
- Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Ed. Aramis, București, 2002
- Chiș, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competențe, Ed. Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005
- Cojocariu, M.V. - Educație pentru schimbare și creativitate, EDP, București, 2003
- Cojocariu, M.V. - Teoria și metodologia instruirii, EDP, București, 2004
- Cozma, T. - O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iași, 2002
- Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie școlară, Ed. Polirom, Iași, 1998
- Cerghit, I. - Perfecționarea lecției în școala modernă, EDP, București, 1983
- Cerghit, I. - Metode de învățământ, EDP, București, 1997
- Cerghit, I. (coord.) - Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001
- Cerghit, I. - Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iași, 2006
- Cerghit, I. - Sisteme de educație alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Ed. Polirom, Iași, 2008
- Crețu, C. - Curriculum diferențiat, Ed. Polirom, Iași, 1998
- Crețu, C. - Teoria curriculumului și conținuturile educației, Ed. Universității Al. I. Cuza, Iași, 2000
- Cristea, S. - Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
- Cristea, S., Dragu A. - Psihologie și pedagogie școlară, Ovidius University Press, Constanța, 2003
- Cucoș, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare și grade didactice, Ed. Polirom, Iași, 1998/2005
- Cucoș, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iași, 2002
- Golu P., - Psihologia grupurilor sociale și a fenomenelor colective, Ed. Miron, București, 2004
- Ionescu, M., Chiș V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Ionescu, M. - Instrucție și educație, Vasile Goldiș University Press, Arad, 2005
- Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educațional, București, 2004
- Iucu, R. B. - Instruirea școlară, Perspective teoretice și aplicative, Ed. Polirom, Iași, 2001
- Iucu, R. B. - Managementul și gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iași, 2000
- Iucu, R. B., Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universității din București, Credis, 2005
- Manolescu, M. - Evaluarea școlară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, București, 2006
- Manolescu, M. - Curriculum pentru învățământul primar și preșcolar. Teorie și practică, Ed. Universității din București, Credis, 2005
- Neacșu, I. - Instruire și învățare, ed. a II-a, EDP, București, 1999
- Nicola, I. - Tratat de pedagogie școlară, Ed. Aramis, București, 2003
- Niculescu, R.M. - Teoria și managementul curriculumului, Ed. Universității Transilvania, Brașov, 2000
- Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universității din București, 2003
- Panțuru, S. - Elemente în teoria și metodologia instruirii, Ed. Universității Transilvania, Brașov, 2002
- Păiș, Lăzărescu M. - Psihologia educației copilului preșcolar și școlar mic, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005
- Păun, E. - Școala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iași, 1998
- Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri educative, Ed. Polirom, Iași, 2002
- Pânișoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iași, 2006
- Potolea D., Manolescu, M. - Teoria și practica evaluării educaționale, Ed. PIR, MEdC, București, 1995
- Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria și metodologia curriculumului, Ed. PIR, MEdC, București, 1996
- Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005
- Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2008
- Sălăvăstru, D. - Psihologia educației, Ed. Polirom, Iași, 2004
- Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, București, 2006
- Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, București, 2001
- Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educațională. Inovații și perspective, Ed. Humanitas Educațional, București, 2006
- Tudorica, R. - Managementul educației în context european, Ed. Meronia, București, 2007

Ungureanu, D. - Teoria curriculumului, Ed. Mirton, Timișoara, 1999
 Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I., Potolea D. (coord.) - Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I și II, Ed. Polirom, Iași, 2002
 Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării școlare. Cunoaștere și control, Ed. Aramis, București, 2001
 Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iași, 2001
 *** OECD Analiza politicilor naționale în domeniul educației (trad.), MEN, București, 2000

Traduceri din literatura străină

Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, București, 1995
 Ausubel D. P., Robinson R. - Învățarea școlară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, București, 1981
 Botkin J., Elmandjira M., Malița M. - Orizontul fără limite al învățării, Ed. Politică, București, 1981
 Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educației permanente, EDP, București, 1991
 Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație, Ed. Polirom, Iași, 2000
 Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, București, 1977
 Gardner H. - Inteligențe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, București, 2006
 Geissler E. - Mijloace de educație, EDP, București, 1981
 Goleman D. - Inteligența emoțională, Ed. Curtea Veche, București, 2000
 Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învățământ și educație permanentă, EDP, București, 1981
 Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, București, 1997
 Monteil J. M. - Educație și formare, Ed. Polirom, Iași, 1997
 Meyer G. - De ce și cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iași, 2004
 Peretti A. D. - Educația în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iași, 1996
 *** Agenția Națională SOCRATES - Combaterea eșecului școlar, EDP, București, 1996